

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΗΧΩ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Διευθυντῆς Ν. ΦΑΛΗΡΕΥΣ ΒΕΗΣ

Συντάκται Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, Ι. Ν. ΓΡΥΠΑΡΗΣ.

ΤΗ: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ: ΤΩΝ ΔΟΚΙΜΩΤΕΡΩΝ ΛΟΓΙΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΑΘΗΝΩΝ.

Ἐκδίδεται: Κ. ΖΙΒΙΔΗΣ ΚΑΙ ΣΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Φυλλάδιον: Σπήλιου Πασσαγιάννη, «Τὰ ξένα». — Ἀγαθοκλέους Κωνσταντινίδου, «Ἡ συναγρίδα τοῦ κυρ Γιάννη». — Τριπτολέμου, «Ἐχάθη». — Γιάννη Καμπύδα, «Τὰ ῥόδα τοῦ Ἡλιογάβαλου». — Ἀποστόλου Γ. Ἐξάρχου, «Ἡπειρώτικα διηγήματα». (ἡ δυστυχημένη). —

Ἐξωφύλλου: Γ. Χρονογράφου, «Ἀπογεματιανή». — Γ. Γ. Κάφ. «Ἀνάλεκτα». — Μικρὰ χαρτάκια — ἐρωτήσεις — ἀπαντήσεις. — Ἀλληλογραφία». κτλ.

Συνδρομή: Ἐν Κωνσταντινίῳ γρ. 40. — Ταχυδρομικῶς γρ. 54. — Ἐξωτερικοῦ φρ. γρ. 12. — Ἐκαστον φυλλάδιον γρ. 1.

Ἄμα τῆ πληρωμῆ τῆς συνδρομῆς δίδεται τὸ πρῶτον μέρος τοῦ μυθιστορήματος.

Adresse: N. PHALÈRE BEY

Directeur de "L'ECHO LITTÉRAIRE,"

12 Rue Haratchi, Galata - Constantinople.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Τύποις Κ. ΖΙΒΙΔΟΥ καὶ Σας, Γαλατῆ. δόξ. Χαριστῆ, ἀριθ. 12.

1896

ΑΠΟΓΕΜΑΤΙΑΝΗ

Ο Ροΐδης είναι τρομερός άνθρωπος, αλλά κριτικός πολύ άτυχης. Αν τουλάχιστον θεωρήται από κανένα άτυχημα αυτό που του συμβαίνει κάθε φορά που εκφέρει δημοσίως οίανδήποτε κρίση, είτε περί της ποιήσεώς μας εν γένει, είτε περί του μακκρίτου Κόκκου εξαφνα, είτε περί της νεαρής διηγηματογράφου Αρσινόης Παπαδοπούλου. Αί κριτικά του αυτά έγείρουν τοιαύτας πολεμικές και θόρυβον και πάταγον τοιαούτων, που θά τον εξήλευαν βεβαίως όλοι οι έξ επαγγελματίας καλλιτέχναι της βεκαλιάς.

Αυτήν την φοράν μάλιστα ο κακός του δαίμων τον ώθησε να τή βάλλη με ... τής γυναίκας, με τής σοφάς, τής λογίας, και γραφούσας γυναίκας. Είς ένα του άρθρον που έδημοσίευσεν εις την 'Ακρόπολιν υπό τον τίτλον: «Αί γράφουσαι 'Ελληνίδες» κτυπή άνηλεώς τής συνεργάτιδας τής Κας Παρρέν, τής προσδευτικής συντακτιδας τής «'Εφημερίδος των Κυριών» και μόνον εύρίσκουσι χάριν πρό του σκώμματος και τής αιώνιου χειροτολογίας του και επαινούνται τή «'Αθηναϊκά άνθύλλια» τής κ. 'Αρσινόης Παπαδοπούλου, που εξέδθησαν πρό όλίγων μηνών. Κάποιος ώνόμασε πολύ δικαίως, δευτέραν επανάληψιν των Βακχών την σύσσωμον εξέγερσιν εναντίον του Ροΐδου των άμέσως ένδιαφερομένων και προσθέτω των άμέσως, διότι δέν έλλειψαν και οι έμέσως ένδιαφερόμενοι, οι όποιοι en preux chevaliers έσπευσαν να κινήσουν την αίγλην του καλάμου των υπέρ του δικαίου των άδικουμένων δυστυχώς ζώμεν εις ημέρας πονηράς και ο ίπποτισμός και οι εύγενείς προθέσεις παρεξηγούνται και μόνον το πολύ πολύ μπορούν να εξογκώσουν κατά μίαν σελίδα το βιβλίον τής ανθρωπίνης κωμωδίας. Αυτήν τουλάχιστον την σκέψιν εκκαμ όταν διάβαστα όσα γράφει κάποιος εις τή «'Ολύμπια». Κατόπιν ενός βραχύου και σχολού ύβρεολογίου κατά του Ροΐδου ο ίππότης αυτός άφίνει το παραιτέρω ζετινχμα εις τής κυρίας και ιδίαι εις την δεσποινίδα Ζωγράφου, την νεαράν δραματογράφου του 'Εξιδασμού, ή οποία καθως λέγει επί λέξει ως προς τουτο είναι εις το στοιχείον της». Δέν θά είχομεν την τόλμην να συγχρωόμεν δημοσίως την δεσποινίδα αυτήν αν μας έπερνούσεν από τον νουν ή ύπόνοια ότι θά ήτο ικανή να επικυρώση την τραγικήν αυτήν διαβεβαίωσιν του ίππότου, έστω και μόνον διχ να μην τον διαψεύση άφου είναι τόσοσ ... εύγενής.

Ο Μπόεμ, ο χειροτέμενος και δυνατός διηγηματογράφος μας, που γάνεται ύπως τόσοσ άλλοι μέσα εις την καθημερινήν δημοσιογραφίαν, έλαβεν όλόκληρον σειράν έντερβισθί εις το Σάριπ με τής γραφούσας γυναίκας, τή έχει αρκετά καλά με τον «Ποδύγραον» διχ να διεξαγάγη όσον διεξήγαγεν επιτυχώς το επι-

χειρημα. Τί ειπε ή μιχ δια την άλλην, και τί είπαν όλες δια την κρίσιν του 'Ροΐδη είναι ιστορία μακρά.

Η κ. Κεχαγιζ π. γ.—την αναφέρω δέ διότι είναι αυτή γνωστή μας, δική μας, πολίτισσα—να ιδήτε παρουσιάσθη συνήγορος και πολύ μετρημένη και λογική του φρερού γυναικοφάγου. Είς τή περισσότερα δίνει δικαίον εις «τον ακριβολόγον και κριτικώτατον αυτόν άνθρωπον» όπως τον ονομάζει. Η κ. Κεχαγιζ είναι το βέβαιον ότι περιορίζει πολύ τον κύκλον έντός του όποιου επιτρέπει εις τής γυναίκας να γράψουσι. Δια την συνάδελφόν μας π. γ. την 'Αλεξάνδραν Παπαδοπούλου ένω όμολογεί ότι έχει πολλήν χάριν, πολλήν δύναμιν, εύρίσκει ότι «τή θύματτα με τή όποια καταγίνεται δέν είναι γυναικεία». Όμολογούμεν ότι δέν έννοούμεν άκριτως τί θέλει να είπη· ίσως ούτε ή ιδία.

Και επειδή ο λόγος περί τής κ. συνάδελφου μας, αναφερόμεν—χρονογραφικώς ύπως διόλου—ότι ο κ. Ροΐδης, μέχρι τής ημέρας που έγγραψε το πολύκροτον άρθρον του, ήγνεί καθ' όλόκληρίαν το έργον της, ήγνεί το «'Ημερολόγιον τής Δος Λεσβίου» ήγνεί την «Καρδίαν και τή χείλη» ήγνεί την καλλιτέχνιδα υπερεκατόν δημοσιευμένων διηγημάτων, την όποιαν άνόμη προχθές, ο λεπτότερος των νεωτέρων κριτικών μας έχρακτρήριζεν «θαύμα» αληθινόν. Κατά δέ την εκδοσιν τής κυρίας Παρρέν ζέρετε τί συνέβη; «'Εν τώ άρθρω του κ. Ροΐδου ύπάρχει πλήρης ύστεροβουλία· το έγγραψε κατόπιν ύποδείξεως, παρακληθείς να τή γράψη. Είξεύρω ότι τοσούτον έλυπήθη, εκλυσεν, άπεγοητεύθη εκ τινος άρθρου εις το «'Αστν» του κ. Ξενοπούλου περί τής διηγηματογράφου δεσποινίδος 'Αλεξάνδρας Παπαδοπούλου, ή γράψασα τή «'Ανθύλλια» κυρία 'Αρσινόη Παπαδοπούλου, ώστε το άρθρον του κ. Ροΐδου με τον τρόπον με τον όποιον έγγραφη, εκείθεν φαίνεται να πηγάζη, εκείθεν φαίνεται να έχη την προελευσιν της όλη ή radotage του κ. Ροΐδου».

Ο Δροσίνης έλαβε την άξιόπεινον πρωτοβουλίαν να προσκαλέση τον κόσμο των λογίων δια να πανηγυρίση μετά δύο έτη την εκατονταετηρίδα του 'Ολυμπίου Διός τής νεωτέρας μας ποιήσεως, του Σολωμού. Από διατριβήν του συνεργάτου μας κ. Καμπύση δημοσευθείσαν εις αθηναϊκόν φύλλον μανθάνομεν ότι την πρωτοβουλίαν έλαβεν κυρίως—και την έγγραφεν εις τον Δροσίνην—μία κόρη άβροτάτη· τί έμπορον! τί παρήγορον!

Τί παραζικάρδιον! τί άπελπιστικόν! Την μίαν ημέραν έβγήκεν από το Δαφνί ο Βιζυηνός, την άλλην ημέραν έβγήκεν ο Μητσάκης! του όποιου αι άρμονικαί παραφωνίαί—αι 'Αθηναϊκά του σελίδες—είναι τή ιδιοτροπώτερα αλλά και ζωντανότερα ίσως

ΤΑ ΞΕΝΑ

Γέφυρα, καλέ μου, κι' άφησε τής ξενητιάς τις πίκρες.

"Ελα να σμιζόμε γλυκά. Θυμήσον με και μένα,
Που τόσα χρόνια βέβουμαι στής έρημιαις τους πότους.
Διάβηκαν χρόνια και καιροί οπού σου τρώει τή ρειάτα
'Η άσπλαχνη ή ξενητιά με το τυράγνισμά της.
Το έρμιο το κορμάκι σου στύ ξένα' παραδέρνει,
Και στύ πικρά τους βάσανα, και στίς άνεμοζάλες,
Θα μαραζώση, θα καή, θα σβύση κολασιμένο.
Τα ξένα δέ σε γέρασαν; δέ σέφαραν τή ξένα;
Φεύγα τή ξένα, κ' είν' όχιές, φείδια φαρμακωμένα,
Και φαρμακώτορον και ρομφοδν τή αιμα σου καλέ μου.
"Ελα, γιατί βαλάντωσα και βέψε ή καρδιά μου
'Αφ' όντας ξενειτεύτερες και πηγες σ' άλλους τόπους.
"Ελα να ιδής τή ρειόκα μας λεβέντη, παληκάρι
'Από μωρό που τήφησε και μίσειψες, καλέ μου.
"Ελα να ιδής την ύμορφη, και λιγερή μας κόρη
Που μάφησε μικρή-μικρή, και τώρα θα την έβρη
Με τις πλεξούδες σαν όχιές, παρθέρα βυζωμένη.
"Ελα να ζήσουμε μαζί μες τή τοικοκυριά μας
Νάχουμε τή χωράφια μας, να σπέρουμε τή στάρια,
Που ύσκαρτα κι' άνόργωτα είν' τόσα χρόνια τόρα,
Νάρχετ' ο θέρος με καλό, ποδναι ξαρθά τή στάχνα,
Μαζι να τή θερίζουμε, με' ολόγλυκα τραγούδια,
Και να τή τρώμε τή ψωμι χωρίς πικρά φαρμάκια.
Νάρχετ' ο τρύγος εύτυχος τ' άμπέλι να τρυγίμε,
Τα ζουμε; ά σταφύλια τον κρασι να τή πατάμε;
Νάχουμε στύ κατώρι μας όλοχρονί; για πιόμα.
Νάχουμε τή λεβέντη μας, και τή χρυσή μας κόρη,
Να τραγουδοθι στύ πλάι μας τής ρειότης τή τραγούδια,
Να μας θυμίζον τους καιρους που διάβηκαν για πάντα,
Να μας γλυκαίτορον τήν καρδιά με τή χαμόγελό τους,
Να μας χαρίζονε ζωή, παρηγοριά, κι' άνάσα,
Κ' έτσι τή χρόνια να περνοθν για μας εύτυχημένα.
Χωρίς καθμούς και βάσανα, και πότους, και φαρμάκια.

Γέφυρα, καλέ μου, κι' άφησε τής ξενητιάς τις πίκρες.

'Αθήνα

ΣΠΗΛΙΟΣ ΠΑΣΣΑΓΙΑΝΝΗΣ

Η ΣΥΝΑΓΡΙΔΑ ΤΟΥ ΚΥΡ ΓΙΑΝΝΗ

Διήγημα.

— Δέν είνε, βρέ γυναίκα μου, από τό φαγί.
— Πώς δέν είνε από τό φαγί, αφού μιὰ ὀκῶ χταπόδι τῶφαγις σχεδόν μοναχός σου.

— Ἐγὼ ἐγὼ ἀκούσει ἀπὸ τό μακαρίτη τό γιατρό τό Νυστέρη, πῶς τό χταπόδι, όταν είνε κλά μαγειρεμένο, είνε τό πιό ἐλαφροστόμαχο φαγί.

— Ναι, γαϊτί κ' ἐκείνος δέν ἐπήγαινε πίσω στή φαγωνιά! Ἀπ' αὐτό δὲ καί πέθανε ὁ μακαρίτης.

— Κουροφέκλα! Φέρε μου τῶρα, σέ παρακλιῶ ἐνὶ κονιάκι καί ἀρῆσε τίς διδασκαλίες σου.

Καί ἤσθαινε θορυβῶδως ὁ κύρ Γιάννης Πέρολος, ἐξηπλωμένος ἐπὶ εὐρέως ἀνακλίντρου. Ὑπερέττησεν ἐπὶ δεκάδας ἐτών εἰς Ὑπουργεῖόν τι καί ἤδη συνταξιούχος, ἀτενός, εὐπόρος μᾶλλον, ἕζη μετὰ τῆς συμβίας του κυρίας Ζωίτσας, βίον ἤρεμον καί ἀμέριμον. Εἶχε πλείστας ἀρετάς ὁ κύρ Γιάννης καί ἠγαπήτο παρ' ὄλων τῶν ἐπὶ συντάξει συναδέλφων του.

Ἄν δέν τὸν εὕρισκες εἰς τὴν οἰκίαν του θὰ ἦτον εἰς τό κερνεῖον τῶν ἐν φρονούντων καί ἂν δέν ἦτο κ' ἐκεῖ, τότε ἀφεύκτως θὰ τὸν εὕρισκες εἰς τὴν ἀγοράν. Εἰς τὴν ἀγοράν κατέτριβε τό πλείστον τῆς ἡμέρας του. Τὸν ἐγνώριζον ὅλοι ἐκεῖ. Τὸ φρεσκότερο ψάρι, τὸ καλλίτερο κρέας, τὸ εὐχηρότερον φρούτο ἦτον τοῦ κύρ Γιάννη. Ἀλλὰ δέν ἦτο μόνον φαγῶς ὁ κύρ Γιάννης, ἦτο καί ἀπληστος, ἀθροάχος. Μόλας τὰς ἀπχορεύσεις τῶν ἱατρῶν, διότι ἐπάσχεν ἀπὸ ζαχαρώδη διαβήτην, καί τὰς ἀδιαλείπτους τῆς συζύγου του διδασκαλίαις, δέν ἐνοούσε ὁ κύρ Γιάννης νὰ ὑποβληθῆ εἰς καμμίαν δίαιταν. «Τὶ βγάλλει νὰ ζήσω πέντε ἢ δέκα χρόνια περισσότερο, καί νὰ στερηθῶ τὴν μεγαλύτεράν μου εὐχρηστῆσιν» εἶλεγε πάντοτε.

Συνέβαινε πολλάκις νὰ εὕρη φρέσκο ψάρι· τὸ ἔφερνε ὅσα ὅσα καί τό ἔστειλε μὲ ἓνα ὀψοκομιστήν εἰς τὸ σπίτι. Παρέκει ἐβλεπεν ἓνα μπουτάκι ἀρνίου τοῦ γάλακτος ἢ κανέν κελὸ κομμάτι μοσχarioῦ. Ζύγισέ το κ' αὐτό. Πάει κ' αὐτό στό σπίτι. — Κύρ Γιάννη, τοῦ φωνάζει ἓνας ψαράς, πού μῦλις αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἔφερε ἓνα πανέρι 3—4 ὀκάδες μπαρμούνια τῆς ὥρας. — Ἀμ' τῶρα, καμμένα, ἐπῆρα δύο κεφάλους μιάμισυ ὀκῶ. Καί πλησιάζει καί ρίπτει λαίμαργον βλέμμα εἰς τὸ κνήστον μὲ τὰ μπαρμούνια, καί κερνὴν νὰ φύγη τὸν πειρασμόν, καί τὰ μπαρμούνια ὀφρεῖς πῶς τὸν ἐσχήνευσαν καί τὸν χρεοστῶν ἐκεῖ καθηλωμένον, καί θέλει νὰ φύγη καί στρέφεται καί τὰ βλέπει μορφαζών. — Τὶ ὤραϊα, πού θὰ εἶνε στὴ σὰρα ψητά, σκέπτεται, μὲ ψιλὸ-ψιλὸ μαϊδανὸ ἀπὸ πάνω πρέλλα! Ἄι στό διαβόλο! Ἄς πᾶρω μισὴ ὀκῶ. Πέρασέ μου μερικὰ στό βουρλό! προστάζει μὲ σβεννυμένην ἐν τῆς συγκινήσεως φωνήν.

— Μὰ, βρέ Χριστιανέ μου, τ' εἶν' αὐτὰ πού πᾶς καί κανεῖς; Τὶ θὰ τὰ κάμουμε τόσα φαγῶ; μουςαφρέδες ἔχεις; Διεμαρτύρετο ἡ ἀγαθὴ κυρὰ Ζωίτσα.

— Τὸ βλέπω, καμμένα γυναίκα, δίκην ἔχεις, μὰ τί νὰ κάμω, δὲ βουκτώμα.

— Σὰ δὲ βαστιέσαι μήν πηγαίνεις στὴν ἀγορά. Δέν εἶναι κατάστασις αὐτή.

— Ἄ, μοναχὰ αὐτὸ δὲ γίνεται γυναίκα. Καί ἦτον αὐτὴ ἡ ἱστορία καθυμέραν.

Μὲ τὴν ἐσπερινὴν ἀμαζοστοιχίαν ἐλαθέ ποτε ὁ κύρ Γιάννης ἀπὸ τὸ Λαύριον μίαν συναγρίδα ἐως δούμισυ ὀκάδες φρέσκιαν, λαχταριστὴν, κνυπωλωτὴν, δῶρον ἐνὸς φίλου του ἐκείθεν ἐλθόντος. Ἦτο πλέον ἀποδεδειγμένος καί χορτάτος ἔως τὸν λιμὸν, καί ἕζηται, ὡς εἶδομεν, κονιάκ πρὸς διευκόλυνσιν τῆς χολεύσεως τοῦ χταποδίου καί τίς εἶδε πόσων ἄλλων φαγητῶν. Ἀμὰ εἶδε τὴ συναγρίδα, ἐξήστραψαν οἱ ὀφθαλμοὶ του, ἐτρεζαν τὰ σάλια του. Προσκέλει ἀμέσως τὴν ὑπερέτρια τὴν Μαρίναν καί τῆς λέγει ν' ἀρῆση κάθε ἄλλη δουλειὰ καί νὰ καθάρσῃ καλὰ τὴ συναγρίδα, νὰ τὴν κόψῃ εἰς μουρέλα, νὰ τὴν ἀλατίσῃ καί νὰ τοῦ τὴν φέρῃ. Ἡ Μαρίνα δέν ἐβρόδυνε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν διαταγὴν τοῦ κυρίου της καί ἡ συναγρίδα ἐκομίσθη ἐντός λεκάνης καθ' ὅλα ἐτοιμὴ διὰ μαγειρεμα. Ὁ κύρ Γιάννης ἔλαθεν ἐκ τῶν χειρῶν τῆς Μαρίνας τὴν λεκάνην, ἠγέρθη τοῦ ἀνακλίντρου μὲ ὄλον τὸν ὄγκον του καί ἀσθμαίνων, διευθύνθη εἰς τὸν ἐξώστην ἀπέθεσε τὴν λεκάνην κάτω εἰς τὸ μάρμαρον διὰ νὰ διατηρηθῆ νωπὴ ἡ συναγρίδα μέχρι τῆς ἐπομένης εἰς τῆς νύκτας τῆ ἠροσῆ. ἔκλεισε καί ἠσφάλισε τὴν θύραν τοῦ ἐξώστου καί βέβαιος ὅτι ἡ συναγρίδα ἦτον ἀσφαλῆς ἀπεσύρθη εἰς τὸν κοιτῶνα του.

Ἀφού κατεκλήθη ἤρχισε νὰ σκέπτεται πῶς πρέπει νὰ μαγειρευθῆ καλεῖτερον ἢ συναγρίδα. «Τὸ κεφάλι, βέβαια, βουστό, μὲ ἓνα κελὸν ζυμιόν, διελογίζετο, τὴ μέση πλάκι μὲ πολὺ πολὺ μαϊδανὸ καί σκορδάκι, καί τὴν οὐρά... καί δέν ἐπρόσθεσε νὰ συμπληρώσῃ τὴν σκέψιν του, παρεδοθεῖς εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Μορφέως.

Ὁ κύρ Γιάννης εἶχε σοβαροὺς λόγους νὰ ἀσφαλίσῃ μετὰ τασύτης προφυλάξεως τὴν συναγρίδα, διότι ὅλοι οἱ γάτοι τῆς γειτονειᾶς σὺν γυναικί καί τέκνοισι, μυριζόμενοι ἀφρόνον τροφὴν εἰς τὸ μαγειρεῖον του, συνέρρον ἀπὸ πάσης γωνίας καί ἐγένετο ἐκεῖ τοῦ Κουτρούλη τό πανηγύρι. Φαίνεται ὅμως ὅτι οἱ ἀπρόσκλητοι οὔτοι ἐπισκέπται δέν περιορίζοντο εἰς μόνον τὰ ἀποφάγια, μύλην δὲ τὴν ἐπαγούρησιν τῆς Μαρίνας, ὁ κύρ Γιάννης πολλάκις θὰ ἐπένησε διὰ τὴν στέρεσιν ὀρεκτικῶν τιμῶν τεμαχίων, ὡς ἐκ τοῦ του δέν εἶχε λόγους νὰ δυσπιστῆ πρὸς τὴν διακρίσιν

των καί ἔτρεφεν ἀσπονδὸν μίσος καθ' ὄλου τοῦ γένους τῶν γάτων.

Εἶχε πάρει πλέον τὸν πρώτον ὕπνον, ὅτε κίρκης ἐζύπνησεν ἀπὸ ἐνὸς θόρυβον, συνήθη μὲν εἰς τὰς ἀκοάς του, ἀλλ' ὅστις τῶρα τὸν ἔκκαμε νὰ φουκιάσῃ. Ὁ θόρυβος αὐτός ἦτο γρυλισμοὶ ἀποτρόπαιαι ἀλληλοσπαρσσομένων γάτων. Εἶχε λησμονήσῃ τό ψάρι, καί διὰ νὰ μὴ διακόψῃ τὸν ὕπνον του: «Ἄς τοὺς κ' ἄς φαγωθῶνε, κκοχορονάχουν!» ἐσκέφθη καί ἐστράφη ἀπὸ τὴν ἄλλην πλευράν. Καί ἡ σκέψις αὐτὴ ἀνετάραξε φαίνεται, τὴν ἤρεμον διανοίαν του, καί ἐκ τῆς ταρχῆς ταύτης ἀνέκυψεν ἡ ἀνάμνησις τῆς συναγρίδος. «Βρέ διάβολε, ἐσκέφθη, ἔχει γούστο νὰ ἔκλεισα ἔξω στό μπαλκόνι καμμίαν γάτα!» Καί ἀλλόφρων, μ' ὄλον τὸν ὄγκον του, ἀνεπήδησεν ἐλαφρὸς καί εὐκίνητος ἐκ τῆς κλίνης του καί μὲ τρία τέσσαρα ἄλματα, ἀσθμαίνων, εὐρέθη πλησίον τῆς θύρας τοῦ ἐξώστου. Ὁ θόρυβος ἐπαύσεν αὐτοστιγμῆ. Στρέφει τὸ κλειδί καί ἀνοίγει μὲ ὀμνὴν τὴν θύραν, ἕξ αὐτῆς δὲ ἐξορμῶσι καί περιπλέκονται εἰς τοὺς πόδας του ὡς δαιμονιώντες, ὄχι ἓνας πλέον, ἀλλὰ τρεῖς τέσσαρες γάτοι καί τρέπωνται εἰς ἀτακτον ρυγὴν. Τὰ ἔχασεν ὁ κύρ Γιάννης. Ἐστάθη ὡς κεραυνόπληκτος. Οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας του ἐκτυπούσαν ὡς σφύρα ἐπὶ ἄκμονος. Συνῆλθε τέλος καί ἔοριψεν ἐν βλέμμα εἰς τὴν λεκάνην, ἀλλὰ τί νὰ ἰδῆ! Ἡ καταστροφὴ ἦτο πλήρης. Οἱ τρισκατάρχοι οὔτε κοκκαλάκι δέν ἀφῆσαν σύντομος ἐρευνα τὸν ἐπίεισεν ὅτι αὐτὸς μόνος ἦτον ὁ αἴτιος νὰ ματαιωθῶν τόσα ὄνειρα, διότι, ἂν, όταν ἀπέθεσε τὴν συναγρίδα ἐπὶ τῆς μαρμαρίνης πλάκῆς τοῦ ἐξώστου, ἔριπτεν ἐν βλέμμα ὀπισθεν τῶν γαστρῶν θ' ἀνεκάλυπτεν τοὺς δὲ ἄλλον ἴσως λόγον ἰδικόν των, παραμμένοντα ἐκεῖ γάτους.

«Μωρὲ κοίμα στὴ συναγρίδα!» ἠρέσθη νὰ ψιθυρίσῃ ὁ κύρ Γιάννης καί ἠτοιμάζετο νὰ ἀποσυρθῆ καί πάλιν εἰς τὸν κοιτῶνά του, ὅτε ἐπὶ τινος παραθύρου ἀνοικτοῦ, βλέποντος εἰς τὴν αὐλὴν, παρατηρεῖ κάτι πού ἐμαύριζε — γάτον βέβαια, ὁ ὁποῖος τοῦ ἐφάνη ὅτι ἐγλύψε τὰ πόδια του. — Ἄ, κλέφτη, διελογίσθη, νὰ σοῦ δείξω ἐγὼ.»

Πετῶ τὰς ἐμβάδας του, ἀρπάζει μίαν κλοκαρινὴν ὀμβρέλαν, πού ἐκρέματο ἐκεῖ που καί ἀεροποδῆτι κατορθώνει νὰ πλησιάσῃ χωρὶς νὰ ἐνοηθῆ εἰς τὴν θύραν τοῦ δωματίου, ἕξ τῆς τῶ παραθύρου δέν ἀπείχε πολὺ. Ἐστάθη ἐν δευτερόβλεπτον διὰ νὰ καταστείλῃ τὴν ταχεῖαν ἀναπνοήν του, εἴτα ἐσήκωσε τὴν ὀμβρέλαν ἀπὸ τὸ κάτω μέρος, ἀνέπνευσεν ὅσον ἠδυνήθη ἀέρα διὰ νὰ καταστήσῃ τὸ κύπημα ὅσον τὸ δυνατὸν βεγόντερον καί ἐζύγισε τὴν λαβίδα τῆς ὀμβρέλας οὕτως, ὅστε αὐτὴ νὰ καταπέσῃ εὐθέως κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ γάτου.

Ἄλλ' ὁ κύρ Γιάννης δέν ἦτο κακὸς ἄνθρωπος· καί ἐνῶ ἦτο ἐτοιμὸς νὰ καταρέρῃ τὴν ὀμβρέλαν, συνησῆλθη τὸ κακὸν τὸ ὅποιον ἐμελλε νὰ διαπραχῆ εἰς ἐν ζῶον, τὸ ὅποιον, ὅσον κλέφτικον καί ἂν ὑποτειθῆ

ὄτι ἦτο, εἰς αὐτὴν ὁμοίως τὴν περίστασιν δέν ἔπταιε καθόλου. Ἔπρεπε νὰ ἦτο λογικὸν ζῶον καί ἀκόμη χορτασμένο μάλιστα, διὰ νὰ ἀνθέξῃ εἰς τὸν πειρασμόν τῆς ἀνυπερασπίστου καί ἀπροφυλάκτου συναγρίδος καί νὰ καθήσῃ ἐκεῖ εἰς τὴν γωνίαν τοῦ ἐξώστου, καί νὰ σκεφθῆ ἂν πρέπη νὰ τὴν πειράξῃ. Ἐπειτα αὐτὸ δέν ἦτο μόνον εἰμπορεῖ νὰ μὴ ἔκαμε αὐτὸ τὴν ἀρχή, εἰμπορεῖ μάλιστα, όταν εἶδε τοὺς συντρόφους του νὰ καταχειρίσων τὴν συναγρίδα, νὰ τοὺς ὑπέμνησε τὸ βέβηλον τῆς πράξεώς των καί τὴν ἀναμμένουσαν αὐτοὺς τιμωρίαν. Ἐπειτα νὰ ἰδοῦμεν ἂν ἦτο καί αὐτὸς ὁ ἴδιος εἰς τὴν θέσιν τῶν γάτων, θὰ εἶχε τὴν δύναμιν τάχα νὰ ἀνθέξῃ εἰς τὸν πειρασμόν; Ὑστερα δὲ εἶνε φανερὰ ἡ ἀθώωσις τοῦ ζῶου, αφού καθήσῃ ἐκεῖ εἰς τὸ παράθυρον ἀφρόβον καί ἀμέριμον. Ὁ ἐνοχὸς φύγει, κρύπτεται. Ἐπειτα καί τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς — ζῶον εἶνε, βρέ ἀδελφέ!»

Καί οἱ τεταμένοι μύνες τῶν χειρῶν τοῦ κύρ Γιάννη βαθυμῶδον ἤρξαντο γαλαρούμενοι.

«Καί μόλα ταῦτα τὰ δικαιολογητικὰ, διελογίζετο ὁ κύρ Γιάννης, ἐγὼ ἔχασα τὴν συναγρίδα. Τὶ ἤθελε, ἀδελφέ, ὁ γάτος στό μπαλκόνι; Ἐπὶ τέλους τί δουλειὰ εἶχε σέ ζένο σπητι; Τὶ μὲ μέλει ἐμένα ἂν δέν τὴν ἔφαγε αὐτός καί τὴν ἔφαγαν ἄλλοι; Ἐχασα ἐγὼ ἓνα τέτοιο σπάνιον ψάρι!» Καί οἱ μὺς ἐνετάθησαν καί πάλιν ἡ ὀμβρέλα ἤρξατο ὑφουμένη. «Ὅπως δήποτε, πρέπει νὰ τὸν τιμωρήσω τὸν ἄθλιον διὰ τὸ κακὸν πού μοῦ ἔγεινε, ἐσκέφθη ὁ κύρ Γιάννης, καί ἄς πληρώσῃ αὐτός καί διὰ τοὺς ἄλλους. Θὰ τὸν σπρώξω ἔτσι μὲ τὴν ἄκραν τῆς ὀμβρέλας νὰ πέσῃ κάτω εἰς τίς πλάκες τῆς αὐλῆς, καί ὅ,τι γείνη ἄς γείνη.»

Καί χωρὶς νὰ ἐνοήσῃ πῶς, δίδει μίαν ὄθησιν εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ γάτου μὲ τὴν ἄκραν τῆς ὀμβρέλας καί τὸ παράθυρον ἐκνωθή...

Ἄλλ' αὐτοστιγμῆ ἀκούει κάτω εἰς τὰς πλάκας τῆς αὐλῆς ἓνα κρότον, πού τὸν ἔκαμε νὰ σάκασῃ στό γέλοια, καί, ἂν ζῆ ὁ κύρ Γιάννης ἀκόμα, θὰ γελᾷ...

Ὁ γάτος... δέν ἦτο παρὰ κομμάρι μὲ νερό, πού τὸ εἶχε βάλει ἀφ' ἐσπέρας, ἡ Μαρίνα στό παράθυρον νὰ κρύωσῃ.

ΑΓΑΘΟΚΑΗΣ Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ.

Ἀθήραι.

ΕΧΑΘΗ

Ἀκριβῶς παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ πεζοδρομίου, ἦτο τοποθετημένον τὸ κάρρον τῆς Δημορχίας, ὁ κεραιωγέυς πήγαινε καί ἤρχετο ἐκκενώνων εἰς αὐτὸ τὰ πλήρη ἀκαθαρσιῶν δοχεία, τὰ ὅποια ἐτοποθέτησεν παρὰ τὸν οὐδὸν τῆς θύρας, εὐτραφῆς ὑπερέτρια, ἐτοιμαζομένη νὰ τῶ προσφέρῃ τεμάχιον ἄρτου διὰ τὸν κόπον του.

Τυχαιῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸ κάρρον ἐστρέψα

— "Α! τί ώραίον γαρύφαλλον ανέκραξα! — και τῷ ὄντι ἐρυθρόν γαρύφαλλον, ἐκτάκτου ώραιότητος, εἶχε προσελκύσει τὴν προσοχὴν μου· ἡ ώραιότης του καθίστα ἦτον ἀπεχθεῖς τοὺς παρακειμένους τῶν ἀκαθαρσιῶν σωρός. Ἐνόμιζε κανεῖς, ὅτι διεμαρτύρητο διὰ τὴν θέσιν, εἰς τὴν ὑποίαν εὐρίσκειτο καὶ ὅτι ἐπεκλείετο τὸ ἔλεος καὶ τὸ θεῖον καὶ τὸ ἀνθρώπινον, διὰ τὴν τὴν σώσουν.

Μὲ εἰλκυσε, μὲ ἐμάγευσε, δὲν ἤθελον νὰ ἐξετάσω τὴν προέλευσίν του τὸ πῶς καὶ πῶς τὸ περιελάλις τοῦ Διὸς ἄνθος, ὁ εὐνοούμενος τοῦ Λιναίου Διάνθου, ἐφθασεν εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν ἔγω εἴβλεπον μίαν κλλονὴν ἐκπαγγόν, ἀποπνέουσιν ὅλον τὸ ἄρωμα νεαροῦ ἄνθους, τὴν ὑποίαν καὶ αὐτός ὁ βρόδουρος δὲν ἠδυνήθη νὰ κηλιδῶσῃ. Ἐπλωσα τὴν χεῖρα νὰ τὸ ἀρπάσω, νὰ τὸ σώσω. Ἡ χεῖρ ὅμως τοῦ κερραγωγέως ἢ ἀμείλικτος καὶ δεύτερον δαχτυλίου ἀκαθαρσιῶν ἐπὶ τοῦ εἰδώλου μου ἐπέχυσε. Τετέλεσται, ἐψηθίρυσσα, δὲν εἶχε τύχην, ἐτάφη διὰ παντός ὑπὸ τὴν ἀθλιότητι ἢ κλλονῇ, καὶ ἂν τώρα κανεῖς τολμήσῃ νὰ τὴν σώσῃ, φεῖ θὰ καταρροπανθῇ.

ΤΡΙΠΤΟΛΕΜΟΣ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Τὸ χάρισμα τοῦ μοχθηροῦ.

Ὁ κύρ-Γιάννης ὁ Τριαντάφυλλος εἶναι ὁ πιὸ πλούσιος ἄνθρωπος τοῦ τόπου, μὰ καὶ ὁ πιὸ ἐγωιστής, ὁ πιὸ φθονερός, ὁ πιὸ μοχθηρός. Ἐχει τόσα, πού κι' οὐλ' οἱ ἄλλοι μαζί μ'αὐτοῦ νὰ μὴν τᾶχανε. Δὲν τηραῖε παρά μόνον γιὰ τὸν ἑαυτοῦ του καὶ γιὰ ὅλον τὸν ἄλλον κόσμον δὲν δίνει τρία λεφτά· ἄμα ἰδῆ κανέναν νὰ χῆ τίποτα καλὸ τὸν ζηλεύει καὶ τὸν φθονεῖ κι' ἄμα μ'αὐτοῦ νὰ κάμῃ κανέναν κακὸ τὸ κάνει μ' ὅλη τὴν καρδιά καὶ μὲ πολλή του εὐχαριστήση.

Κοντὰ στὸ σπίτι του, κόντζαμαν παλάτι, εἶτανε κατὶ ἄλλα χαμηλά σπιτάκια, καλυβούλες καὶ σὲ μιά ἀπ' αὐτὲς πῆγε καὶ κάθισε μιά μέρα ἕνας φτωχός.

Τὸν λέγανε μαστρο-Κωσταντῆ καὶ εἶτανε σαχηλάρης. Ἦταν ὅμως ἄνθρωπος πού ποτέ δὲν ἔβανε μαράζι μέσα του. Καλὴ καρδιά καὶ ἀπικρατος. Ποτέ δὲν τὸν εἶδανε νὰ εἶναι μελωμένος, νὰ μελωνῆ ἢ νὰ γρινιάζῃ. Ἀπὸ τὸ πρῶτ' ὡς τὸ βράδυ δουλεῖ ἀδιάκοπα, μὰ οὐλο μὲ τὸ γέλιο καὶ τὸ τραγοῦδι στὸ στόμα, μὲ τὰ χωρατὰ του καὶ μὲ τ' ἀστεῖα του. Κι' ἀπὸ ὑγεία θηρίο. Χαιμῶνα καλοκαίρι φόραγε τὰ ἴδια ρούχα. Τὰ μάγουλά του ροδοκακινίζανε σὺν μῆλο καὶ τὰ γυνὰ χεῖρα του, κρεατωμένα καὶ χοντρά ὅπως εἶτανε, δειχναν ἄνθρωπο πού δὲν εἶξερε τί θὰ εἶπῃ ἀρρωστίαν.

Στ' ἀλήθεια εὐτυχεμένος ἄνθρωπος, εὐχαριστήμενος ὅτι ἔβγαλε τὸ καθημερινὸ του μὲ τὴ δουλειά του, ποτέ του δὲ σκοτίστηκε γιὰ νὰ σκεφθῆ νὰ βγάλλῃ παραπάνω, νὰ κάμῃ παράδες· ζένοαστη ζωὴ, εὐτυχεμένη ζωὴ!

"Ἦστερ' ἀπ' αὐτὰ καταλαβαίνετε πὶά μὲ τί μάτι ὁ κύρ-Γιάννης ἔβλεπε τὸ μαστρο-Κωσταντῆ. Ἔσκασε ἀπὸ τὴ ζήλια του ὁ φθονερός νὰ βλέπῃ τέτιαν ἀνοιχτὴ καρδιά, τέτιαν ἀγῶλιαστον ἄνθρωπο, αὐτὸς πού δὲν εἶξερε τί θὰ εἶπῃ γέλιο, πού τ' ἄχειλι του ἔσταζε χολή καὶ φαρμάκι καὶ σὰν γύριζε κ' ἔβλεπε στὸν καθρέφτη τὰ χαλιοπρακτινισμένα σὰν τοῦ χτικιασμένου μούτρα του καὶ τήραγε τὰ χεῖρα του τὰ καλαμένα — γιὰ τ' ἢ κακία του δὲν τὸν ἄφριε νὰ πάρῃ ἀπάνου του — τοῦρχότανε νὰ ζουρλαθῆ. Ἀπὸ τὸ φθόνου του καὶ τὴ μοχτηρία του ἔχασε τὸν ὕπνου του καὶ ἄλλο δὲ συλλογιζότανε νύχτα ἡμέρα παρά πῶς νὰ κάμῃ νὰ μὴν τὸν βλέπῃ ἔτσι χαροῦμενο πάντα καὶ καλοκαρδισμένο.

Ζήτα, ζήτα, φαίνεται πῶς ἦρε τὸ μέσο, γιὰ τὴν μιὰ Κυριακὴ σηκώθηκε χαροῦμενος κι' ἀφοῦ ντύθηκε κ' ἦπιε τὸν καφέ του, ἔστειλε ἕναν ὑπηρετή του νὰ φωνάξῃ τὸ μαστρο-Κωσταντῆ.

Ὁ μαστρο-Κωσταντῆς, μ' ὅλο πού πολὺ παραξενεύτηκε γιὰ τὸ προσκάλεσμα, σηκώθηκε καὶ πῆγε — πού νὰ ἔχε κάθει τὸ πόδι του καλύτερα! — βάνοντας μὲ τὸ νοῦ του πῶς τί ξέρεις γιὰ τὴν δουλειά θὰ τὸν ἤθελε.

"Ἀμα πῆγε ὁ κύρ-Γιάννης τὸν δέχτηκε μὲ τόση εὐγένεια καὶ μὲ τόση καλωσύνη καὶ καταδεχτικότητα πού τὸν ἔκαμε νὰ τὰ χάσῃ. Σηκώθηκε, ἄμα τὸν εἶδε, τὸν ἐπιασ' ἀπ' τὸ χέρι καὶ ἀφοῦ τὸν ἐχαϊρέτησε τὸν προσκάλεσε νὰ καθίσῃ κοντὰ του.

— Κάτσε, τοῦ εἶπε, μαστρο-Κωσταντῆ.

— Εὐχαριστῶ, ἀφεντικό, δὲν πειράζει, στέκομαι ὀρθός.

— Κάτσε, ἀδερφέ, μὴν ντρέπασαι.

Ὁ μαστρο-Κωσταντῆς κάθισε πιά λέγοντας μὲ τὸ νοῦ του πῶς καλύτερος ἄνθρωπος ἀπὸ τὸν κύρ-Γιάννη δὲν μπορούσε νὰ βρεθῆ... « Ἀκούς ἀδερφέ, νὰ καταδεχθῆ νὰ τοῦ δώσῃ τὸ χέρι, νὰ τὸν καθίσῃ κοντὰ του καὶ νὰ τὸν εἶπῃ ἀδερφοῦ, τέτιος ἄνθρωπος κεί-πέρα μὲ τόση παρουσία... Τί, εἶναι μικρὸ πρᾶγμα μαζὶς;... Δὲν μπορούσε νὰ βρεθῆ καταδεκτικώτερος ἄνθρωπος ἀπ' αὐτόν!..

Ἀφοῦ ὁ μαστρο-Κωσταντῆς κάθισε, τοῦ λέει ὁ κύρ-Γιάννης:

Δὲ μού λες, μαστρο-Κωσταντῆ, εἰς' εὐχαριστήμενος ἀπὸ τὴ δουλειά σου;

— Εὐχαριστήμενος, ἀφεντικό, τὸ καθημερινὸ βγαίνει.

— Καὶ σὰν τί βγάνεις τὴν ἡμέρα;

— Μέρα μὲ τὴν ἡμέρα μιὰμιση δὴν δραχμῆς.

— Καὶ μπορεῖς νὰ ζῆς μὲ μιὰμιση καὶ μὲ δὴν δραχμῆς τὴν ἡμέρα;

— Ἄμ, μπορῶ, ἀφεντικό. Ὅποτε ψωμί καὶ τυρί, πότε ψωμί ζερό τὰ καταφέρνω με.

— Καὶ περισσεύει καὶ τίποτα νὰ βάνης κατὰ μέρος, Μαστρο-Κωσταντῆ;

— Ἀπὸ πού νὰ περισσέψῃ, ἀφεντικό; Καμμιὰ φερέ οὔτε καὶ φθάνει.

— Καὶ ἂν ἀρρωστήσῃς;

— Ἄν ἀρρωστήσω πιά, ὅ,τι θέλει ὁ Θεός ἄς γείνη... Στὸ νοσοκομεῖο.

— Ἀκου λοιπὸν νὰ σοῦ εἶπῶ, μαστρο-Κωσταντῆ. Εἶδα πῶς εἶσαι δουλευτάρης κ' ἐμαθα πῶς εἶσαι τίμιος ἄνθρωπος, γι αὐτὸ συμπάθησα σὲ σένα καὶ ἀποφάσισα νὰ σοῦ κάμω ἕνα καλόν... Πῶς θὰ σοῦ φερέτανε νὰ χῆς χίλια τάλλαρα;

— Πῶς θὰ μού φερέτανε;... Μὰ πού νὰ τὰ βρῶ!

— Νὰ βρισκότανε κανέναν νὰ στὰ δώσῃ.

Ὁ μαστρο-Κωσταντῆς σήκωσε τὰ μάτια του καὶ κοίταξε τὸν κύρ-Γιάννη.

— Χίλια τάλλαρα; εἶπε. Νὰ βρεθῆ κανέναν νὰ μού δώσῃ χίλια τάλλαρα; ἐμένα;

— Ναί, σένα. Ἄν βρισκότανε κανέναν νὰ στὰ δώσῃ, τί θάλεγε;

— Τί θὰ λέγα;... Τί νὰ λέγα!... Ξέρω κ' ἐγώ!... Νὰ! θὰ λέγα... Τίποτα δὲν θάλεγα. Δὲν ξέρω.

— Πῶς δὲν ξέρεις!... Χίλια τάλλαρα θὰ σοῦ δύνει ὁ ἄνθρωπος καὶ δὲ θὰ ζερε τί νὰ τοῦ εἶπῃς!...

— Μ' ἄφριε νὰ βρεθῆ πρῶτα.

— Νὰ πού βρεθῆκε.

Ὁ μαστρο-Κωσταντῆς γύρισε, τήραξε καλὰ-καλὰ τὸν κύρ-Γιάννη, σηκώθηκε ἀπάνου, ἐτοιμάστηκε γιὰ νὰ φύγῃ καὶ παραπονεμένα εἶπε:

— Νὰ μὲ συμπάθης, ἀφεντικό, μὰ ἐγώ εἶμαι φτωχός ἄνθρωπος καὶ δὲν κάνει νὰ γελᾶς μαζί μου!... Ἀφρέ με νὰ πάω στὴ δουλειά μου.

— Μαστρο-Κωσταντῆ, κάνεις λάθος. Δὲ γελᾶω μαζί σου. Στ' ἀλήθεινὰ βρέθηκε ἕνας πού θέλει νὰ σοῦ δώσῃ χίλια τάλλαρα κ' εἴμ' ἐγώ... Νὰ, γιὰ νὰ πιστέψῃς.

Κι' ὁ κύρ-Γιάννης σηκώθηκε, βγήκε γιὰ μιὰ στιγμὴ καὶ γύρισε ἄμέσως κρεατώντας μιὰ διπλόγουρτα λίρες.

— Κράτα, λέει τοῦ μαστρο-Κωσταντῆ ἄνοιξε τίς χουφτεσ σου.

Ὁ μαστρο-Κωσταντῆς τᾶχασε, χαίλωσε. Χωρὶς νὰ καταλαβαίνῃ τί κάνει, ἀνοιξε τὰ χεῖρα του καὶ ὁ κύρ-Γιάννης τᾶδεικατε στίς χουφτεσ του τίς λίρες.

— Νὰ πάρ'τες, τοῦ εἶπε εἶναι χίλια τάλλαρα σωστά... Πήγαινε τώρα στὴ δουλειά σου.

Καὶ πιάνοντας τὸν ἀλαφρὰ ἀπὸ τὸν ὤμο τὸν ἔσπρωξε σιγά-σιγά, ὅπως σπρώχνουμε κανέναν πού

παραθαρηθήκαμε, ἔτσι χαίλωμενον πού εἶτανε καὶ κρεατούσε στὰ χεῖρα του τίς λίρες χωρὶς νὰ κλείσῃ τίς χουφτεσ του καὶ χωρὶς νὰ καταλάβῃ καλὰ-καλὰ τί ἔφρεγε, τὸν πῆγε εἰς τὴν πόρτα τῆς κἀμερας τὸν ἔβγαλ' ἐξω κ' ἔκλεισε τὴν πόρτα.

Τὴ δευτέρα πρωτὶ-πρωτὶ ὁ μαστρο-Κωσταντῆς πῆρε τοὺς δρόμους καὶ ὅποιον ἀπάνταγε τὸν ἐσταμάταγε καὶ τοῦλεγε:

— Δὲν εἶναι στὸν κόσμω καλύτερος ἄνθρωπος ἀπὸ τὸν κύρ-Γιάννη τὸν Τριαντάφυλλο... Ζήτη τὸν κύρ-Γιάννη τοῦ Τριαντάφυλλο!

Τὸν τρέλλανε τὸν ἄνθρωπο.

ΔΑΜΠΗΣ ΜΟΣΚΟΣ.

ΤΑ ΡΟΔΑ ΤΟΥ ΗΛΙΟΓΑΒΑΛΟΥ

Στὸν ἀγαπημένο μου Γουπάρη

— Πάλι τὴν πολυλογία σου ἄρχισες; Ὁ θὰ βουλόσω τὰφτια μου, τὸν εἶπα.

— Ἔ; καὶ θὰ μπορέσεις νὰ μὲ στομοῦσῃς ἐμένα; Ναὶ ἄρχισα τὴν πολυλογία καὶ ἀλοιμόνὸ σου, γιὰ τὴν θὰ ζεθυμᾶνω στὰ γερά. Ἐχω τόσα νὰ κάμω. Στὸ νοῦ μου μέρα ἀνεδοκατεβίνουν χίλιοι πόθοι καὶ χίλιες ιδέες. Χίλιοι πόθοι, τὸ καταλαβαίνεις; Καὶ ὁ θὰ μὲμποδίσῃς νὰ μὴν τοὺς πῶ; Ἄμ, δὲν πᾶς νὰ βουλόσω χίλιες φορὲς τὰφτια σου;...

— Οὐ, καὶμὲνε. Ἐχω τόση στενοχώρια σήμερα...

— Γιὰ διές τονε. Ἐχει στενοχώρια!... Καὶ περισσότερη ἀπὸ τὴ δική μου ἔχεις ἐστὶ στενοχώρια;... Σταμάτησε, ὕστερα ἀπὸ τόση ὥρα νὰ καταπιῆ τὸ σάλιο του. Καὶ ἐπειτα ἤλθε μὲ τράθηξε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ μὲ κάθισε κοντὰ του στὸ διβάνι.

— Τὸ βιβλίον, πού διάβασα σήμερα ἦταν μεγάλο βιβλίον. Ὅλο καὶ γιὰ μεγάλους ἔγραφε καὶ μὰπέλιπαισε. Τόσο μὰπέλιπαισε γιὰ τὴν δὲν εἶταν περισσότερη ἀπὸ μὲνα μεγάλοι ἐκείνοι, κ' ὅμως ἐγώ δὲν εἶμαι τίποτα. Τὰ ὄχτώ δέκατα τοῦ βιβλίου τὰ ἐλατώματα τοὺς ἔλεγα, καὶ κατάλαβα, πῶς αὐτὰ θάμποσαν περισσότερο τὰ πλήθη... Ἄ! κ' ἐγώ... Ἐγὼ νιθὼ νάνταρέβουνται μέσα μου τόσα ἐλατώματα, πού μπρὸς τοὺς κολοσσὸς θὰ φείνουμουν... Καὶ γιὰ μὲνα κανεῖς δὲ θὰ βρεθῆ νὰ πει τίποτα... κανεῖς δὲ θὰ τὰ προσέξῃ. Ὁ θὰ φύγουν ἄγνωστα. Τὰ πλήθη δὲ θὰ σταματήσουν στὴ λάμψη τοὺς. Ἡ ἱστορία δὲν θὰ μελανόσῃ μῆτε ἕνα κατεδατὸ γιὰ μὲνα, μῆτε μιὰ...
— Φιλόδοξε!...

— Φιλόδοξος; Ἐγώ... Καλὰ μού τὰ λές... Νὰ! μῆτε καὶ νὰ τὰ πῶ δὲν ἔχω τὴ δύναμη. Ἄλλα εἶχα στὸ νοῦ μου καὶ ἄλλα κατέβηκαν στὸ στόμα μου.

"Άλλα σκέφτομαι... Άλλα πιθυμοῦσα... σ' άλλα τό βι-
βλίο μ'άναστάσασε... Φιλόδοξος... "Ω Θεέ μου, φιλό-
δοξος!.. "Οχι, ὄχι... Εἶνε τόσο μακριά ἀπό τήν ἐ-
ποχή κανένος ἡ δόξα του. Δέν τή θέλω. Δέ θά τή
γνωρίσω. Δέ θά συγκινήσει ἐμένα καί ἐτσι δέν τή
χρειάζομαι... «Moi, ma gloire n' est qu' une
humble absinthe éphémère !» πού λέει ὁ Βερλαίν.
Σάν πεθάνω στους τέσσαρας ἀέρας ὄλο μου τό ἐγώ...
Θέλω στή ζωή μου νά διώ ἕναν πόθο ἐχτελεσμένο,
μίαν ιδέα μου πραγματοποιημένη. Ναί, ἕναν πόθο
μου.. Μόνον ἕναν πόθο μου... Ποιόν, λές ;... "Ακου
με...

'Από λίγην ὥρα ἐγώ τόν ἀκούω με προσποίηση,
πώς δέν τόν προσέχω, καί ψιθύριζα κατὰ τήν συνή-
θειά μου, στίχους. Αὐτῇ τῇ φορᾷ στή χεῖρα μου
ἴλησαν οἱ στίχοι:

Σοῦ τραφε ροδοθήνατο ἡ τριμερούσω ἡ μοῖρα.
πέ τό στερόν τραγοῦδι σου, ἀρτίκατη καρδιά.

— "Ακουμε, τραβώντας με γιά νά προσέξω μέ
λέει. Αὐτό τόν πόθο τόν ἐχω κι' ἐγώ στήν ψυχή μου
μέσα. Στό μυαλό μου αὐτῇ τῇ στιγμή τά ρόδα πέ-
φτουν καί τό πλημμυρίζουν. Μά δέ μάρκει. Δός μου
τή δύναμη νά φέρω ἐδῶ μιᾷ γυνίκα, ὅποια, ὁμορφη
νάνε καί νά τήν ἀγαπήσω στή στιγμή, νά πλέξομαι
μέ φιλήματα στήν τριανταφυλλιά θάλασσα, πού θά
μάς κοκουλώνει σιγᾷ σιγᾷ, ἀπό τά ρόδα, πού θά πέ-
φτουν ἀπό τό ταβάνι... Πλημμύρα τέτινα νά μᾶς πνί-
ξη καί τούς δυό μᾶζυ καί ποτές ἄς μή ξαναφανῆ πιᾷ
καί τό ἐλάχιστο σημάδι μου...

— Τρελέ...

— Μακάρι νά εἶμουν... Εἶνε τόσο ἐφτυμισμένοι οἱ
τρελοί... "Αλλά καί ποῖός με βεβαιώνει, πώς δέν εἶ-
μαι; Μήπως καί ἀφρωνών ἡ θέση τους εἶναι πάντα
ἡ ἐφτυγία; Μά δέν εἶμαι, ὅπως δέν εἶσαι σύ, ὅπως
δέν εἶνε ὁ κόσμος ὅλος... Γιατί ἕνας πόθος, πού δέ
μπορεῖ νά μού φανεί, πώς ἐχτελέστηκε, μού τήν δι-
ώγει τήν τρέλα μου...

'Εγώ μέ τήν ἴδια προσποίηση ξανάρχισα τό
ποίημα!

Κι' ὄλο ἀπεθαίνει ἀκράτητη ἡ μουσική πλημμύρα
πού ἀφρίζει μέ ροδοφυλλία καί πνίγει μέ ἐσώδιά...

— Δέν ξέρω τί λέω πάλι... Δέν εἶναι κείνο, πού
θέλω νά πῶ. "Ω! ἄς εἶμουν ἀφτοκράτορας τῆς Ρώ-
μης, ἄς εἶχα ἕνα τέταρο τῆν παντοδυναμία σου.
Τῆ θεωρῶ τήν ἀγνωστη ἀπόλαψη καί θά τήν ἀδρα-
χνα τότες. Ποῖός θά μού ἀντιστέκονταν; Θά μέλεγον
στάληθινά τρελό, ὅστερα ἀπό εἴκοσι αἰῶνες... Καί
τί μ' ἀφτό; Τῆν ἐφτυγία μου θά τήν ἐπερνᾷ πίσω ;
...Μή με κοιτᾷς ἐτσι. Νά ξεθυμᾶνω θέλω ἐχτε-
λώντας τόν πόθο μου. Τόν πόθο, πού καί σύ τόν
ἐχεις μέσα σου, πού καί σύ νά τόν ἐχτελέσης θέλεις,
ἀδύνατε. Τῆ δύναμη τού Ἡλιογάβαλου ὀνειρεύομαι
... Γιατί στό βάθος εἶμαι Ἡλιογάβαλος, ὅπως ὁ

"Άλμας Ταντέμας, ὅπως ὁ Πλάμας, ὅπως ὁ Γρυ-
πάρης. Μά, ... ἐχουν κι' ἀφτοί δύναμη. Τόν εἶδαν κι'
ἀφτοί τόν πόθο τους μέ σχῆμα. Ξεθύμανε ὁ ἕνας μέ
τις μυτιγίες, καί οἱ ἄλλοι μέ τραγουδία. Κολύμπη-
σαν στή τριανταφυλλεία πλημμύρα καί... γιατί νά
μήν κολυμπήσω κι' ἐγώ; Τῆ βρήκα κι' ἐγώ τῆ δύ-
ναμή μου... Τώρα νά βουλώτης στάληθινά, τάφτια
σου, γιατί θά σου τῆ δειξῶ τώρα ἀμέσως κι' ἐγώ
τή δική μου τῆ δύναμη. Ρόδα θά κατεβάσω πῶ
θά πλημμυρίσει ἡ κήμηρά μας καί θά μᾶς κουκου-
λόσει καί τούς δυό μας. Ἐκεῖ θά πνίξω τόν πόθο
μου. Τώρα ξεχωρίζω τί θέλω νά πῶ... τί ἤθελα νά
πῶ καί θά τή πῶ. Τά λόγια εἶνε γιά μένα τό διά-
ημα τού ἀφτοκράτορα, καί τό πινελο τού καλλι-
τέχνη. Καί... νά με Ἡλιογάβαλος μ'ἴμοια δύναμη...
δύναμη τεράστια! Δύναμη, πού κανείς νά τήν ἀπο-
στομόσει δέν μπορεῖ... "Ακου με...

Στήν ξακολούθητη τῆς ἀκατάσχετης πολυλογίας
του σηκώθηκε καί συριγανούσε, χειρονομώντας δε-
ξιά κι ἀριστερά. Ἐγώ ἐγυρα σωστά τόρα τῆ προσο-
χή μου ἄλλου καί δέν ἐφτανε ἡ δύναμή του ὡς
ταφτια μου κι' ὡς τήν ψυχή μου. Καί θά πέρασε πολ-
λή ὥρα, ὅταν τόν ξαναπρόσεξα, εἶταν στό ἄλλο δι-
θάνι ξεπλωμένος, καί ξεθυμασμένος πιᾷ κοιτάζε τό
ταβάνι, πού τόσα ρόδα θά κατέβασε προτήτερα
ψιθύρισα :

— Κκαόμοιρε... καί τονέ σήκωσα. Βγήκαμε πε-
ρίπατο στή δεινδροστοιχία. Χαιρετούσαμε τόν κό-
σμο τό γνωστό μας ὅπως πάντα. Καί τί; μήπως
ἡ προλίγου τραγική κομωδία, ἐφτανε νά κάμῃ, ὡστε
νά καταλάβῃ τίποτις ὁ κόσμος;

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΚΑΜΒΥΣΗΣ.

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΔΥΣΤΥΧΙΣΜΕΝΗ

(*Ιδε σελ. 122)

— "Αν ἦταν κανένος ἄλλος, τῆς λέει, δέ θά πῆ
γαίνα, μά ἐκείνο, τό γρουσουζην τόν φοβοῦμαι καί
ποῖός ξέρει, τί φωνές κάμει ὁ ἀχαιρέτος. Θά πάω
μιᾷ στιγμοῦλα καί θά γυρίσω εὐτός.

'Η ταλαιπώρη ἡ Θανάσενα ἄν ἤθελε νά τῆς πῆ
καί τίποτες ἄλλο δέν πρόφτακε, μόνον παρηγοριούνταν
πού τῆς εἶπε πώς θά γύριζε, καί τῆς ἤρθε λίγο ἡ
καρδιά στόν τόπο.

Στή Θύμιενα ἤλεγε ὄλα τά παράπονα καί τά μου-
στικά τῆς, μά γιά τ' ἀλέθρι πού εἶχε σωθῆ δέν τῆς
εἶχε κάμη καθόλου λόγο, γιατί τῆς φαίνονταν, πῶς
μέ τό νά τῆς τῶλεγε, θά τῆς γύρευε κιόλας, ἀφού
δέν εἶχε πού νά γυρέψῃ ἄλλου, καί δέν ἤθελε νά

τῆς γένη φρότωμα, ἐπειδής τήν ἤξερε φτωχοῦλα καί
φαρμαλίτισσα.

Τό γιῶμα εἶχε περάσει κι' ἡ Θύμιενα δέν εἶχε
ἐρθεῖ ἀκόμα.

Καῖτεράει, καῖτεράει, περνάει μιᾷ ὥρα, δυό, τρεῖς
πουθενά νά φανῆ.

«Κᾶτι κακό θά τῆς γένηκε στό σπίτι, εἶπε, πού
ἤρθε καί το κορίτσι βιαστικό, καί γι' ἀφτό δέν ἤρθε».

Τό στῶμα δέν τήν κράτησε καί σηκώθηκε κι' ἀ-
γνάντευε ἀπό τό παραθύρι, μόνον δέν φαίνονταν που-
θενά

Τό μαχαίρι ἐφτακε στό κόκαλο πλειά. Τί νά
κάμῃ; νά περιμένη τάχα ἐρχεται; Ν' ἀπομείνουν κι'
ἄλλο νηστικοί δέ βαστούσαν. Ἀφτή ὅπως, ὅπως
περνούσε, μά τό παιδί;

'Από τήν ὥρα πού εἶδε τῆ Θύμιενα εἶχε πάρῃ λίγο
ἀπάνω τῆς, μά τί τά θέλετε, ἦταν σέ ἀσχημη κα-
τάσταση

«Θά πάω στή Θύμιενα, εἶπε, ὅπως μπορῶ, δέν
ἀφίνω τό παιδί μου δίχως ψωμί».

Σκέπασε καλή τό Μῆτρο τῆς, πού κοιμοῦνταν,
ντύθηκε ζεστά, διπλώσε τό κεφάλι τῆς μέ τό σάλι,
πῆρε μιᾷ σακούλα νά γυρέψῃ δυό καρβέλια θανεικά,
καί κίνησε.

Τῆς πιάστηκε ἡ ἀνάσα, ὅσο πού ν' ἀνέβῃ ἐκεῖ ἀ-
πάνω, κι' ὄντας τήν εἶδε ἡ Θύμιενα ἀπέρασε πού
μύρεσε κι' ἐβγαλε τόσο δρόμο ἀρρωστη καί μέ τέ-
τοιον καιρό.

— Δέν καῖτερούσε, καλότυχη καί σύ, νᾶρθω ἐγώ;
πού πήγαίνες μέ τέτοιον καιρό ἀρρωστος ἀνθρώπος;

— Εἶπα νά βγω νά πάρω καί λίγον ἀέρα ν' ἀνα-
σάνω.

— Ἀγέρας γι' ἀρρωστο εἶν' ἀφτός; Ἐγώ ἤρθα
ἐδῶ κι' ἤβρα ἐκείνον τό χρουσουζην πού φώναζε σάν
'Οδρηός, γιά τά τζελέπικα. Δέν εἶχα νά του δώκω
καί μού πῆρε τό κάζανι. Γύρισα ὅστερα ὄλο τό χωριό
γιά νά βρῶ νά θανειστῶ ἕνα μαντζίτι καί κανένος
δέν μῶδωκε, καί μή γυρεύεις πῶς εἶμαι. Γι' αὐτό
ἀργησα.

'Η ἄτυχῃ Θανάσενα σάν ἄκουσε ἀφτό τά λόγια
μισοκόπηκε.

Πῶς νά τῆς γυρέψῃ ψωμί σέ τέτοια στενοχώρια
πού ἦταν.

'Εκατσε λίγο ἀκόμα καί σηκώθηκε νά φύγῃ κα-
τακιραμένη κι' ἀλαλιασμένη σάν ἐχασε καί τήν
ἐλπίδα πού εἶχε.

— Θά φύγῃ, τῆς λέει ἡ Θύμιενα.

— Τί νά κάμω; Ἐχω καί τό παιδί ἀρρωστο, κα-
θώς ξέρεις.

— Σύρε τόρα καί τό πρωῖ θά στείλω τῆ λει-
λουργιά στήν Ἐκκλησία μέ τῆ Ρίνα καί θᾶρθω νά
σου κάμω συντροφιά.

— "Ὅπως θέλεις, νά καλοξημερώσετε.

— Στό καλό.

Δέν εἶχε βγῆ ἀκόμα ὄζω ἀπό τήν πόρτα, κι' ἡ
Θύμιενα τῆς φώναζε νά σταθῆ, σάν νᾶχε ἀστοχίσει
νά τῆς πῆ τίποτες.

— Πού εἶσαι, μπρέ Θανάσενα;

— Ἐδῶ, τί θέλεις;

— Καῖτέρει κᾶτι νά σου πῶ.

Πῆγε μέσα ἐκοψε ἕνα κομμάτι ψωμί καί κατέθηκε
νά τῆς τό δώκη, κατὰ πῶς συνειθίζον ἐκεῖ οἱ γυ-
ναίκες ἀναμεταξύ τους, ὄντως βγάζον ζεστό ψωμί.

— Ὡς τόρα, τῆς λέει, τρώγαμεν καλαμποκίσιο
ψωμί καί σήμερα ζήμωσαν τά κορίτσια λίγο σηιγόν-
ότι ἐβγαλαν τά καρβέλια ἀπό τό φούρνο. Πᾶρε λίγο
νά τό ἰδῆς θά σ' ἀρέσῃ; ἐγώ δέν τῶδαλα ἀκόμα
στό στόμα.

— Καλότυχη καί σύ, δέν κάμεις τῆ δουλειά σου.

— Ἐ! σᾶμα σῶδωκα κᾶνα φρότωμα.

Τό πῆρε καί βγαίνοντας ὄζω τῶδαλε στή σακ-
κούλα καί τό κρατούσε ἀπ' ὄζω, σάν νά ἦταν
χρουσαρικά.

«Μοῦ κόνόμησε ὁ Θεός γιά τό παιδί μου, ἤλεγε
στό δρόμο, κι' ἐγώ ὅπως νά περάσω περνῶ.

Ὅσο νά φτάῃ στό σπήτι, ἄλλο ἀπό τόν κόπο,
ἄλλο ἀπό τό κρύο, ἄλλο ἀπό τήν ἀρρώστια κι' ἄλλο
ἀπό τήν πείνα εἶχε καταστήσει μισοπεθαμένη

'Ἐκείσε τά παράθυρα κι' ἐπέσε στό στῶμα σάν
πῶς πέφτει ὁ σκοτωμένος, ἐβγαλε ὅστερα τό ψωμί
ἀπό τῆ σακούλα νά τό δώκη τῶ παιδιοῦ, κι'
ἐκείνο οὔτε ψωμί ἐπαίρνε, οὔτε ἐκρενε. Κᾶψῃ πολλή
δέν εἶχε μά ἦτο ζαλισμένο. Μή να μπορούσε κι' ἴδια
νά φαῃ στήν κατάσταση πού ἦταν;

Πῶς ξημέρωσαν τό πρωῖ ζουταννοῖ ὁ Θεός τό ξέ-
ρει. Μά καί σέ τέτοια κατάσταση πού βρισκούνταν
πέε, πῶς ἦταν πεθαμένοι.

'Ὀντας πῆγε ἡ Θύμιενα τό πρωῖ τήν Κυριακή καί
τήν ἤθερε μέ τέτοια χάλια, ταμπλᾶς τῆς ἐπέσε.

— Τί ἔχεις, μπρέ, τῆς λέει; Ἐγώ θάρρεβα νά σέ
βρῶ καλά νά κουθεντιάσωμε.

'Ἐκείνη ἡ δυστυχισμένη τῆς ἐκαμε μέ τό χέρι νά
πάη σιμά τῆς, γιατί δέν μπορούσε νά κρῖνῃ κι' ὅσο
ἐβγάζε τό λόγο ἀπό τό στόμα.

— Νά πᾶς νά βρῆς τό παπᾶ καί νά του πῆς
νᾶρθῃ νά μέ ξεμολογήσῃ καί νά μέ μεταλάβῃ, γιατί
καταλαβαίνω πῶς δέν ἔχω ζωή. Τό παιδί μου νά τό
πάρῃς στό σπήτι σου καί νά τῶχῃς ἔννοια, εἶπε μέ
ξεψυγισμένη καί κατακυματισμένη φωνή.

'Η Θύμιενα δέν ἐχασε καιρό. Κίνησε ἐφτός καί
πῆγε στήν ἐκκλησιά. Ὅτι εἶχε ἀπολύκει, κι' ὁ
Παπαθεασίλης ξεντένουνταν. ἔστειλε ἕνα παιδί μέσα
στό ἱερό καί τόν ἐκραξε στή ζερβιά τῆ πόρτα πού
μεταλαβαίνον.

Σε λίγο ο Παπαβασιλῆς βῆκε.

— Παπᾶ μου νῆρθης νὰ ξεμολογήσης κἀ νὰ μεταλάβῃς τὴ Θανάσενά του Κλαδᾶ, γιατί πεθαίνει. Αὐτὰ τοῦ εἶπε βιαστικὰ καὶ ἔφυγε.

Ὁ Παπᾶς ἀπόμεινε στὸν τόπο του ἄμα τᾶκουσε αὐτὰ.

«Πεθαίνει ἡ Θανάσενά, λέει, κί' ἐγὼ νὰ μὴ τὸ γνωρίζω! Ἔ, τὴν καυμένη τί χρυσονοικοκυρὰ πού ἦταν! Κρίμα πὺ τῆς ἔγω καὶ γράμμα».

Ἄμα ἔβγαλε τὰ ἱερὰ του δὲν ἔκατσε καθόλου στὸ χαγιᾶτι, μόνο τραβήξε στὴ Θανάσενά καὶ τὴν ξεμολόγησε.

— Κουράγιο, τῆς λέει, δὲν ἔχεις τίποτες. Τώρα πού θὰ σὲ μεταλάβω θὰ γένῃς καλύτερα· κί' ἀφοῦ σὲ μεταλάβω θὰ σὲ διαβάσω ἕνα γράμμα καὶ θὰ σὲ δώσω κάτι ἀμνέτιχ πού θὰ σὲ κάμουν νὰ γένῃς καλᾶ. Ἦρθε προχθὴς ὁ Θῶμος ὁ Λιάσκας ἀπὸ τὴν Πάτρα καὶ μοῦ τᾶδωκε νὰ σοῦ τὰ φέρω.

Δέ σοῦ τᾶφερα τὴν ἴδια ὦρα γιατί εἶχα τὴ παπαδιὰ ἄρρωστη.

Ἦστερα ἔτρεξε ὁ καυμένος ὁ Παπαβασιλῆς μὲ μιὰ ἀνάσα, πῆρε τὰ ἄγια τὴ μεταλάβε, τὰ πῆγε πίσω στὴν ἐκκλησιὰ καὶ γύρισε. Ἰᾶδωκε ἕνα σαχνίη ἡ Θύμιενά καὶ ἔκατσε σιμὰ στὴ Θανάσενά, κί' ἀφοῦ ξαπόστασε, ἔβγαλε τὸ γράμμα καὶ τῆς τὸ διάβασε.

Τὶ ἔγραφε ἐκεῖνο τὸ γράμμα διαβάστε το. Τὸ πῆρα καὶ τὸ ξεσήκωσα ἀπὸ τῆς Θύμιενά ἀπαχλάχτα. Οὔτε ἴνα ζῆτα δὲν ἀλλάξα.

Πάτρα τὴν 8 Δεκεμβρίου 1864

Κηρὰ Θανάσενά σέ χερετό ὁμιός τὸ παιδί σου ἐροτό διὰ τὴν καλὴν σας ἡγίαν κέ γὸ θία χάριτι καλὸς ἡγίενὸ δὲ σὲ παρηγόρησα προτιότερης γιὰ τὸ μακαρήτη τὸ Θανάση γιατί περιμένα μερά με τὴ μερά νὰ σοῦ κάμο κέ ἐφκολία καθὼς με παρήγικε ὁ υακαρίτης λιπὸν ζοῖ σὲ λόγου σου νὰ ζῆσι τὸ πεδί σου ἔ τί να γένῃ χρῆζετε ἡπομονή γιατί ἀφτὰ ἔχη ὁ κόσμος ὅλη θὰ πεθάνομαι κέ κανένας δε θὰ μὴνι ἀπέθατος ὁ μακαρίτης ὁ Θανάσης ὄντας ζοῖσε ἴχα λάβῃ ἀνάγκη κέ μοῦ δάνησε με πρότο λόγο κάτι παράδες θεοσχορόεστον τὰ φῆλαγε γιὰ ὄρα ἀνάγκη κέ δὲν τάξερες οὔτε τουλόγου σου μούχε πῆ τὰ πῆρα γιὰ δυὸ χροῖνια κέ ἀνάμεσα πέθανε λάβε λιπὸν με ὀμομὸν λιάσκι 10 ἀρηθιμὸν δέκα λίρες 2 ἀρηθιμὸν δυὸ ἀναπολιόνια κέ 1 ἀρηθιμὸν ἕνα ἀργηρό ἡ δέκα λίρες ἦνε τὸ κεφάλι κέ τὰλα ὁ διάφορος λάβε κέ τὸ μόλογο γιὰ νὰ ἴδῃς ὅτι ἦνε τόσα τὸ μόλογο τόδρα στὴ τζέπῃ του στό γελέκη τούδρα κέ 17 ἀρηθιμὸν δεκαεφτὰ δραχμές κέ τές ξεοδέψαμαν πού τὸν θά-

ψαμαν ὅτι ὅλα χρῆσάντηκαν τὰ μάσαμαν ἀπὸ τοῦς πατρῶτες κέ νὰ μου ἀπαντίσης τὸ γληγορότερο μὴ ἔχοντας ἄλλο ἡγιένετε.

Ὁ φύλοσας

Γιάννη Κόστας Στάμος

Ἄμα ἀποδιάβασε τὸ γράμμα ὁ Παπαβασιλῆς ἡ δυστυχισμένη ἡ Θανάσενά γύρισε νὰ τῆς δώκουν τὸ παιδί τῆς· ὄντας τὸ σήκωκε ἡ Θύμιενά εἶχε τὸ κεφάλαιον του κρεμασμένο κί' ὅσο ἀνάσενε. Στὸ προσκέφαλό του κοντὰ ἦταν καὶ τὸ ψωμί πού τοῦχε δάκει ἀπὸ βροχθὴς ἡ μάννα του ἀπέραχτο.

Ἐστρίξε ὅσο μπορούσε στὴν ἀγκυλιὰ τὸ Μῆτρο τῆς, τὸν φίλησε, κί' ὕστερα ἔκαμε νόημα τοῦ Παπαβασιλῆ νὰ τοῦ πῆ.

Ὁ Παπᾶς χωρὶς ἄργητα πῆγε σιμὰ τῆς.

— Τίς δέκα λίρες νὰ τίς δώκῃς τῆς Θύμιενά; τῆς εἶπα τί θὰ κάμῃ. Ἰάλλα νὰ τὰ κρατήσης ἡ ἀγιοσύνη σου γιὰ τὴν παρχάλησι καὶ νὰ ρίχῃς τρισάγιο τοῦ ἀντρα μου. Κανενὸν δὲ χρωστώ.

Ἄφτὰ εἶπε μὲ μισοσδυμένη φωνὴ καὶ τᾶκουγε κί' ἡ Θύμιενά, γιατί κί' ἀφτὴ ἦταν σιμὰ.

— Ἄπο τέτοια ἀρρώστια φοβήθηκες; τῆς λέει ὁ Παπαβασιλῆς. Κουράγιο καὶ δὲν ἔχεις τίποτες. Δέ σοῦρε ἡ ὦρα ἀκόμα.

Μὰ ἡ ὦρα ἐκεῖνης τῆς δυστυχισμένης τῆς εἶχε ἔρθει, κί' ὅσο νὰ τελειώση τὰ λόγια του ὁ Παπᾶς τὰ μάτια τῆς βασιλεψαν.

Ἡ Θύμιενά θάρροψε πῶς τῆς ἦρθε λιγοῦρα καὶ πῆγε κί' ἦφερε νερό.

Ὁ Παπᾶς τῆς ἐπίασε τὸ σφυγμὸ, γιατί ἤξερε ἀπὸ τὸ γιατροσόφι, καὶ κούνησε τὸ κεφάλι του.

— Ὅλα χαμένα, λέει, ξεψύχησε.

Τὸ παιδί ἦταν ἀκόμα στὴν ἀγκυλιὰ τῆς σκεπασμένο, κί' ὄντας ἔσκυψε νὰ τὸ πάρῃ, τῶρε ξεψυγισμένο.

Τὸ ἀπόγειμα μάννα καὶ παιδί τοῦς ἔβαψαν στὸ ἴδιο μνήμα.

V

Κανέναν ὕστερα δὲ θυμοῦνταν τὴν ξακουσμένη νοικοκυρὰ τὴ Θανάσενά τοῦ Κλαδᾶ, ζὸν ἀπὸ τὸν Παπαβασιλῆ πού τῆς ἔρριχνε τρισάγιο, καὶ τὴν πεντάφωγη Θύμιενά πού τῆς ἀναρτε κάθε ἀσάβαστόβραδο κερί καὶ τῆς ἤλεγε καὶ μυριολόγι.

ΛΗΘΣΤΟΛΟΣ I. ΕΞΑΡΧΟΣ.

ἀπὸ τὰ καλλιτεχνήματά μας· ἡ ἰδιαίτερὰ δύναμις τῆς Τέχνης τοῦ Μητσάκη ἐμύριζεν ἀπὸ μακρὰν νεύρωσιν καὶ παθολογίαν καὶ ὑστερισμόν. Λυρικὸς νατουραλιστὴς, τοῦ ὁποῖου ἡ εὐπάθειά καὶ ὁ λυρισμός μετέπιπτεν ἀκόπως εἰς τὴν ἐπιληψίαν, συνεκλόνζεν, ὄχι χωρὶς κάποιαν περιτέγησιν, καὶ διήγειρεν τὰ νεύρα του διὰ νὰ μεταδώτῃ τὸ περίσσειμα τοῦ κλονισμοῦ των καὶ τὰ ἰδικὰ μας. Καθὼς μανθάνομεν δὲν φαίνεται πολὺ σοβαρὰ ἡ περίπτωσις τοῦ δυστυχῆ καλλιτέχου, καὶ εὐχόμεθα ὅπως ἡ Ὑγίειά ἀποδώτῃ εἰς τὴν Τέχνην μας γρηγόρα ἕνα ἀπὸ τοῦς ἐξοχωτέρους ἱερεῖς τῆς· εἶναι νεώτατος ὁ Μητσάκης καὶ γράφει ἀπὸ δεκατεσσάρων χρόνων παιδί.

I. ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΣ

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Γιατί νὰ μὴ παντρεύονται τὸν Μάη;

Καὶ τί ὄμορφος μῆνας πούναι. Παντοῦ λουλούδια, παντοῦ πρασινάδες, παντοῦ μυρωδιές. Μυρωδιές ἀπ' ἐκεῖνες πού μεθοῦν τὴν καρδιὰ σὰν τ' ἀρίθι καὶ τὴν κάμουν νὰ βλέπῃ τὰ ὄνειρά τῆς τὰ πεῖ ἄπιστα τὰ πεῖ οὐρανοκλεμμένα. Μῆνας γιὰ εἰδύλλια.

Μέσα στὰ τούσα χᾶδια τῆς ἀνοίξεως πόσο θὰ ταίριαζε καὶ ἡ μυρωδιὰ τῆς ἀγάπῃς καὶ ἡ ἀμετάφραστη τῆς ψυχῆς μουσική...

Ἴσως καὶ γι' αὐτὸ ἴσκι-ἴσκι. Γιατί εἶναι μῆνας γιὰ ὄνειρα καὶ δὲν θέλει νὰ τοῦ ταράξουν τὴν ὄνειρωδιὰ ὄψι του μὲ τίς λαμπάδες καὶ τὰ στέφανα πού ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς πραγματικότητας.

Ξέρε ἐκεῖνος· τὰ λουλούδια του τὰ φυλάει γιὰ τοῦς ξεμυκλιμένους καὶ τὰ... γιὰ ἕνα εἶδος φιλοσόφου.

Ἀπ' τὰ παλῆ ὄμως χροῖνιὰ συνήθισαν νὰ θεωροῦν ὅλοι τὸν Μάη σὰν τὸν πεῖ ἀκατάλληλον καὶ δυσσίωνον μῆνα γιὰ τοῦς γάμους.

Ὁ Ὄβιδιος συμβουλεύει τίς παρθένας καὶ τίς χῆρες νὰ ἀποφεύγουν ν' ἀνάπτουν τίς λαμπάδες τοῦ γάμου τὸν Μάη γιατί αὐτές αἱ λαμπάδες θὰ μετατραποῦν σὲ νεκρικῆς. Ἀλλὰ καμμιά συνήθεια δὲν ἀπαγορεύει τὸν Μάη νὰ ἀγαπιόνηται καὶ νὰ χωρίζονται ἀκόμα.

Τελευταίως στὰς Ἀθήνας ὁ κ. Ροῖδης ἐδημοσίευσεν ἄρθρον κατὰ τὸν λογογράφον γυναικῶν. Τὴ γράφει δὲ γιατί, λέγει, ἀγαπᾶ πολὺ τίς γυναικες ἀλλὰ τίς θέλει γυναικες καὶ ὄχι ἀνδρογυναίκες.

Ἐννοεῖται, ὅτι τὸ ἄρθρον αὐτὸ ἔκαμε πολὺ κρότο καὶ βροῆκε ἐκτὸς τῶν ἀπέριων συνηγόνων ἕκ τοῦ ἀσχιμοῦ φύλου καὶ μερικῆς ἡ καὶ μίαν μόνην ἐκ τοῦ ὄραίου.

Ἄκουσα μιὰ γυναίκα νὰ λέῃ πῶς ἡ γυναίκα ὡς τῶρα δὲν ἀνοίξε κανένα νέον δρόμον στὴν τέχνη καὶ ὅτι ἔπρεπε κατὰ συνέπειαν νὰ παραιτηθῇ ἀπ' αὐτὸ τὸ στάδιον.

Ἴσως θὰ εἶχε δίκαιον ἂν προσέθετε ὅτι ἡ γυναίκα εἶναι ἀδύνατο νὰ κάμῃ τίποτε στὴν θέσι πού βρίσκεται σήμερον. Γιατί, ἐνὼ ἔξαρνα οἱ ἄνδρες μποροῦν νὰ σπουδάσουν παντοῦ καὶ κάθε στιγμή τὴν κοινωνίαν, γι' αὐτὴν εἶναι ἀπαγορευμένο νὰ παίρῃ καὶ ἐκεῖνη ἐκ τοῦ φυσικοῦ τὰ κοινωνικὰ πορτρέτα. Ἡ δημοσιὰ γνώμη τὴν ἐμποδίζει. Καὶ ἡ παιδείσις πού τῆς δίδουν τί ἄλλο κατορθώνει, παρὰ νὰ τὴν συνήθισσῃ ἐπὶ κημπόσκι ἐπὶ σὲ πολὺ ὑψηλότερον συνήθως κύκλον ἀπὸ κείνον πού ζοῖσε, διὰ νὰ τῆς φέρῃ κατόπιν τὴν ἀπογοήτευσιν ὅταν κληθῇ στὴν κοινωνική τῆς σειρά νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμὸ τῆς.

Ἄλλὰ ὅλα αὐτὰ οἱ ἀριόδοι θὰ τὰ κρῖνουν. Ἐκείνο ὅμως πού κτυπᾶ πολὺ στὰ μάτια εἶναι ὅτι γιὰ λογογράφους τὸ μέλλον μᾶς δίδει ἀρετέας ἐλπίδες καὶ χωρὶς τὴν συνδρομὴ τῶν γυναικῶν, ἀλλὰ οἱ μητέρες δὲν εἶναι πολλῆς καὶ κάθε μερὰ δυστυχῶς ὀλιγοστεύουν.

Καὶ μιὰ Περσὴ γυνὴ :

Μεταξὺ δύο φίλων :

— Γιατί δὲν παντρεύονται τὸν Μάη;

— Γιατί ἔχουν τὰ κορίτσια ἐξετάσεις.

Ἡ γυναίκα μόνη δὲν μπορεῖ νὰ ἦναι ἐκεῖνο πού μπορεῖ νὰ ἦναι· γιὰ νὰ τελειοποιηθῇ πρέπει νὰ ἀγαπηθῇ καὶ νὰ ἦναι εὐτυχῆς.

K. ΡΕΜΟΥΖΑ

Ὁ γάμος ἐξ ἐρωτος εἶναι εὐχάριστος. Ὁ πρὸς τὸ συμφέρον γάμος εἶναι πρακτικὸς. Ἐκεῖνος ὅμως πού συνεινῶ καὶ τὰ δύο εἶναι εὐτυχῆς γάμος.

Ὁ εὐτυχῆς γάμος περιεχει ὅλα τὰ θελήγητρα τῆς φιλίας, τὰς ἀπολαύσεις τῆς λογικῆς, καὶ ἐν συνόψει ὅλας τὰς γλυκύτητας τῆς ζωῆς.

ΑΝΤΙΣΩΝ

Ἡ γυναίκα πού ἐκτιμᾶται περισσότερο διὰ τῆς ψυχικῆς τῆς ἀρετῆς παρὰ διὰ τῆς ἐμορφῆς τῆς εἶναι ἀνωτέρα τοῦ φύλου τῆς. Ἐκεῖνη πού ἐκτιμᾶται περισσότερο διὰ τῆς ἐμορφῆς παρὰ γιὰ τὸ πνεῦμα καὶ τὰ ψυχικὰ τῆς κάλλη εἶναι τοῦ φύλου τῆς.

Ἐκεῖνη ὅμως πού ἐπαίρεται περισσότερο γιὰ τὴν καταγωγὴ ἢ τὴν θέσιν τῆς παρὰ διὰ τὴν ἐμορφὴ τῆς εἶναι κατὰ ἔξω ἀπὸ τὸ φύλον τῆς καὶ κατωτέρα αὐτοῦ.

ΣΑΜΦΟΡ

Στὸ ξενοδοχεῖο.

Ὁ πελάτης πρὸς τὸν ὑπηρέτην :

— Φέρε με λίγο τυρὶ :

— Ἀπὸ ποιοῦ :

— Ἀπ' ὅποιο σ' ἀρέσει.

Ὁ ὑπηρέτης ἀφελῶς :

— Ἄ, κύριε, ἐμένα δὲν μ' ἀρέσει κανένα.

Μία κυρία ἐρωτᾷ τὸν σύζυγόν της τὸ αἴτιον τῆς στενοχωρίας του.

— Ἀγαπητὴ μου, λέγει αὐτός, κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον ἀποτελούμεν ἓν καὶ μόνον σῶμα καὶ ζῆρεις σὰν ἦναι κανεὶς μόνος πόσο βρυνάται.

Γινώμαι περὶ ὠραιότητος. Εἶναι : Ἐφήμερος τυραννία. — Φυσικὸ πρόνομιον. — Θελακτικὴ πρόληψις. — Βωθὴ ἀπάτη. — Τὸ καλύτερο συστατικὸ. — Μακρότης.

ΕΞΕΔΟΘΗ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

Μονόλογοι, Διάλογοι καὶ Δραμμάτια.

(Μὲ ἑορτὰς Σχολείων καὶ Οἰκογενειῶν).

Τιμᾶται δραχ. 2

(Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν φρ. γρ. 2.)

Ἀπευθυντέον: Πρὸς τὸν κ. Ν. Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ ἐκδότην καὶ διευθυντὴν τῆς «Διαπλάσεως τῶν Παίδων» ὁδὸς Αἰόλου 119, εἰς Ἀθήνας.

Ἀπαντήσεις εἰς τὰς ἐρωτήσεις τοῦ 13 ἀριθμοῦ τῆς «Φιλολογικῆς Ἠχοῦς».

13. Τὴν τιμότητα, καὶ τὴν δραστηριότητα.

14. Εἰς τὴν βασκαρία, λέγων μὲ γλωσσογράφου.

15. Ὅτι εἶναι πάνσοφος.

13. Πρόδοξος ἀληθινῆ παρατηρεῖται εἰς τὰ μακίρια τῶν γυναικῶν.

14. Ὅχι βέβαια στὸν ἑαυτὸν του.

15. Ὅλοι ἔχουν ἀκριβῆ καὶ καλὰ ζηγισμένην ἰδέαν διὰ τὸν ἑαυτὸν των· προσπαθοῦν ὅμως τὰ πείσονται τοὺς ἄλλους, ὅτι ἀξιῶν περισσότερο. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπον κινῶν τὸν θαυμασμὸν τῶν ἀπλοικῶν καὶ τὸν οἶκτον τῶν γλωσσικῶν. Σ.

13. Τὴν ἀντικατάστασιν τῶν ἀπρηχαιωμένων διὰ νεωτέρων καὶ τελειοτέρων.

14. Εἰς τὰς περιστάσεις.

15. Ὅτι αὐτὸς κάμει περισσότερα διὰ τοὺς ἄλλους παρὰ οἱ ἄλλοι δι' αὐτόν.

Ἀλλυλολογαφία.

47. Μ. Β. ἐνταῦθα. Τὸ «κράτος τοῦ ζόφου» δὲν εἶναι ἔργον τοῦ Ἰψεν ἀλλὰ τοῦ Τολστόϊ. Μεταφραστὴν ἀνεβιδιάσθη πέρυσιν ἐπὶ τῆς σκηνῆς, εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἀνάλυσιν ἔγραψεν ὁ νεαρός, ἀλλὰ διακεκριμένος διηγηματογράφος μας Ν. Ἐπισκοπόπουλος.

48. κ. Ι. Α. Πλωμάρι. Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Τὸ δέκατον φυλλάδιον στέλλει ἡ Διεύθυνσις (ὡς ἔγραφον εἰς παραπεσῶσαν ἐπιστολήν μου) διὰ τὴν βιβλιοθήκην τῆς λέσχης.

49. κ. Α. Γ. ἐνταῦθα. Τὸ χειρόγραφον εὐρίσκειται εἰς τὸ γραφεῖον· εἰμπορεῖτε νὰ τὸ παραλάβετε.

50. κ. Χ. Β. Μακρ. Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Ἡ πρόσκλησις δεκτὴ. Ὁ Σάνκο Πάνσας δὲν εἶναι τὸ πρόσωπον, τὸ ὅποσον ὑποθέτετε. Διαιτὶ δὲν λαμβάνετε μέρος εἰς τὰ μικρὰ χαρτάκια μας :

51. κ. Μ. Φ. Ἀρτάκην. — Ἡ «γολέρα» σας δὲν εἶναι δημοσιεύσιμος. Ὁ «φυλακισμένος» πολὺ πολὺ ἑυορφός· ἐν τούτοις ἔχει ἀνάγκην νὰ ὑποστῇ μερικὰς ἐγγχειρήσεις περὶ τῶν ὁποίων σὰς γράφομεν προσεχῶς· σὰς εὐχαριστοῦμεν.

52. κ. Σπήλ. Πασσαγ. Ἀθήνας. — Πολὺ ἐμορφα καὶ τὰ δύο· ἔχετε βαθύτατον καὶ πολὺ λεπτόν τὸ ἰδιαιτερον αἰσθημα τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ, ἀλλὰ λυπούμεθα νὰ νὰ σὰς βλέπομεν περιοριζόμενον ἐκουσίως εἰς τόσον στενὸν κύκλον, πρὸς ζημίαν τῆς προσωπικότητός σας.

53. κ. Α. Μ. Ἀθήνας. — Σωστὸν δημοτικὸν βάλλισμα ἡ «Ἀρρώστεια τοῦ ἀντρεωμένου»· ἀλλὰ τί νὰ σὰς πῶμε ! οἱ «ἄσπροι στίχοι» σας, ποῦ εἶναι δικοὶ σας, μὰς μιλοῦν περισσότερο ἀπὸ τὰς μιμήσεις, ὅσον ἐπιτυχεῖς καὶ ἂν εἶναι, τῆς δημοτικῆς μουσικῆς. Εὐχαριστοῦμεν.

54. κ. Π. Ζητ. καὶ Ι. Καμπ. Ἀθήνας. — Σὰς ἀπαντῶμεν προσεχῶς. ἐλάβαμεν ὅλα ὅσα μὰς ἐστείλατε.

Νῆνον, ἐνταῦθα. — Εὐγε σας ! τὸ στόμα ἐκάτενο χωρὶς ἄλλο σὰς ἐκάλεσε εἰς τὴν ἀλάθευτο δρόμον τῆς τέχνης. εὐγε σας !

56. κ. Θρ. Ξ. — Ἐχετε δίκαιον· τὸ Π ἰδίως τῆς ἠθογραφίας τοῦ κ. Ἐξάρχου δίδει ὅλον τὸ μέτρον καὶ τὴν αἰσθησιν τῆς ἀληθινῆς τέχνης, τῆς πολλὰ ὑποσχομένης· δὲν θὰ σὰς διαψεύσῃ νὰ εἴσθε βέβαιος.

Οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ, δύνανται νὰ πειθύνωνται διὰ τὰ ἀπορῶντα τὸ περιδικόν :

Οἱ ἐν Βουλγαρίᾳ πρὸς τὸν ἡμέτερον ἀνταποκριτὴν κ. Κωνσταντῖνον Κουμენტῖν εἰς Πύργον.

Οἱ ἐν Σμύρῃ πρὸς κ. κ. Στέφανον Βεινόγλου καὶ Ν. Ζαραχάνην.

Οἱ ἐν Ἀγκύρᾳ πρὸς τὸν κ. Α. Γιανόπουλον.

